

ÕIGUSKANTSLER

AS Saare Kalur	Teie	8.12.2011 nr
AS Pärnu Kalur Holding		
AS Tartu Lihakombinaat (pankrotis)	Õiguskantsler	6.01.2012 nr 18-3/120020/1200079
AS A.O. Imbi (pankrotis)		
Akke AS (likvideerimisel)		

Esindaja vandeadvokaat Indrek Leppik
Advokaadibüroo Glimstedt
indrek.leppik@glimstedt.ee

Vastus

Austatud Indrek Leppik

Juhtisite AS Saare Kalur, AS Pärnu Kalur Holding, AS Tartu Lihakombinaat (pankrotis), AS A.O. Imbi (pankrotis) ja Akke AS (edaspidi koos nimetatud *ettevõtjad*) nimel minu tähelepanu sellele, et Eesti Vabariik ei ole korrektselt täitnud Tallinna Ringkonnakohtu 22.10.2010 otsust nr 3-04-469, milles kohus otsustas rahuldada osaliselt ettevõtjate kaebused ja kohustada Eesti Vabariiki üheksa kuu jooksul otsustama Riikliku VEB Fondi sertifikaatidega tagatud nõuete hüvitamise küsimus.

Leiate oma pöördumises, et kohtuotsuse sisulist täitmist ei taga ka 07.11.2011 Vabariigi Valitsuse poolt algatatud ja praegu Riigikogu menetluses olev otsuse eelnõu 130 OE „Riikliku VEB Fondi sertifikaatidega tagatud nõuete hüvitamine“. Leiate, et otsuse eelnõus pakutud lahendus „Hüvitada Riigikogu 20. jaanuari 1993. a otsuse „NSV Liidu Välismajanduspangas külmutatud Eesti pankade kontod“ punktiga 1 moodustatud Eesti Vabariigi nõuete fondi, nimetusega Riiklik VEB Fond, välja lastud sertifikaatidega tagatud nõuded sertifikaatide omanikele sihtasutuse VEB (registrikood 90005395, likvideerimisel) vara müügist laekuva raha arvel sihtasutuste seaduse alusel toimuva likvideerimismenetluse raames“, ei taga Tallinna Ringkonnakohtu otsuse sisulist täitmist ega ettevõtjate õigusi. Seda põhjusel, et sihtasutus VEB on 2010. a majandusaasta aruande järgi varatu ning seetõttu ei ole sihtasutus VEB vara arvel võimalik sertifikaatide omanikele, kelleks on ka Teie esindatavad ettevõtjad, midagi realselt kompenseerida.

Ühtlasi märgite oma avalduses, et Teie hinnangul peaks sihtasutuse VEB lõpetamine ning Riigikogu 20.01.1993. a otsuse „NSV Liidu Välismajanduspangas külmutatud Eesti pankade kontod“ kehtetuks tunnistamine toimuma Riigikogu poolt vastu võetud seadusega.

Vastuseks Teie pöördumisele märgin järgmist.

Põhiseaduse § 14 järgi on isikute õiguste ja vabaduste tagamine seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu ning kohalike omavalitsuste ülesanne. Põhiseaduse § 15 lg 1 järgi on igapähe õigus oma õiguste ja vabaduste rikkumise korral pöörduda kohtusse. Riigikohus on öelnud, et põhiseaduses ette nähtud õigus kohtulikule kaitsele hõlmab nii isiku õigust esitada õiguste ja vabaduste rikkumise korral

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kaebus kohtule kui ka riigi kohustust luua põhiõiguste kaitseks kohane kohtumenetlus, mis on õiglane ja tagab isiku õiguste tõhusa kaitse.¹

Põhiseaduse eelviidatud sätted nõuavad seega, et igaühele oleks tagatud võimalus saada kohtust tõhusat õiguskaitset, seda olenemata sellest, kas tema õigusi on rikkunud mõni füüsiline isik, eraõiguslik juriidiline isik, riik või kohalik omavalitsus. On üheselt selge, et kohtusse pöördumisest ja ausast ning kiirest kohtumenetlusest ei ole mingit kasu, kui tagatud ei ole selle menetluse tulemusena sündinud kohtulahendi täitmine. Efekttiivse õiguskaitse olemuslikuks osaks on kohtulahendite sisuline ja kiire täitmine. Üksnes nii on võimalik isikutel saada oma õiguste reaalne kaitse. Vaid sellisel juhul saame rääkida võimude lahususest ja tasakaalustatusest, õigusriigist.

Tallinna Ringkonnakohtus tegi 22.10.2010 otsuse, millega kohustas Eesti Vabariiki üheksa kuu jooksul otsustama Riikliku VEB Fondi sertifikaatidega tagatud nõuete hüvitamise küsimus. Riigikohtus otsustas 01.02.2011 eelviidatud ringkonnakohtu otsuse peale esitatud Eesti Vabariigi, sihtasutuse VEB ning Eesti Panga kassatsioonikaebuseid menetlusse mitte võtta, misjärel jõustus ringkonnakohtu otsus.

Jõustunud kohtuotsuse täitmine on kohustuslik. Eesti Vabariigil tekkis peale ringkonnakohtu 22.10.2010 otsuse jõustumist kohustus see üheksa kuu jooksul täita. Eesti Vabariik ei ole tänaseks kohtuotsust täitnud. Avaldan tugevat lootust, et Eesti Vabariik ringkonnakohtu otsuse täidab ning et riik teeb seda kiiresti ja sisuliselt, viisil mis tagab ettevõtjatele tõhusa õiguskaitse. Pean riigipoolset kohtuotsuse sisulist ja kiiret täitmist väga oluliseks ka seetõttu, et see mõjutab tugevalt Eesti üldist õiguskultuuri.

Mulle teadaolevalt on Eesti Vabariik otsustanud ringkonnakohtu 22.10.2010 otsuse täita Riigikogu menetluses oleva otsuse eelnõu 130 OE „Riikliku VEB Fondi sertifikaatidega tagatud nõuete hüvitamine“ kaudu. Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse § 16 annab isikule, kes leiab, et Riigikogu otsusega on rikutud tema õigusi, võimaluse esitada Riigikohtule taotlus tühistada vastav Riigikogu otsus. Loodan, et Riigikogu poolt vastuvõetav otsus kujuneb selliseks, et see toob õigusrahu ega vaja enam vaidlustamist.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Teadmiseks: Riigikogu õiguskomisjon

Ave Henberg, 6938435
ave.henberg@oiguskantsler.ee

¹ Vt nt RKPJKo 17.07.2009 nr 3-4-1-6-09, p 15.